UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

01.1- İş Sağlığı ve Güvenliği ve Amaçları

İş Sağlığı ve Güvenliği Nedir, Amaçları Nelerdir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İş sağlığı ve güvenliği, yapılan iş nedeniyle oluşabilecek her türlü uzun ve kısa vadeli sağlık problemlerini ortadan kaldırmayı amaçlayan çalışmaların geneline denir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Nedir, Amaçları Nelerdir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İşçilerin **iş kazalarına uğramalarını önlemek** amacıyla güvenli çalışma ortamını oluşturmak için alınması gereken **önlemlere** iş güvenliği denir.

İş güvenliği, dünya genelini göz önüne aldığımızda ücretli olsun veya olmasın yapılan her türlü işi kapsamaktadır. Çalışanların güvenliğini sağlamak, sağlıklı ve güvenli şartlarda çalışmak amacı ile alınan tedbirler iş güvenliği kapsamındadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Nedir, Amaçları Nelerdir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İş sağlığı ve güvenliği aynı zamanda çalışılan iş yerinde meydana gelebilecek her iş kazası ve meslek hastalıkları riskinin oluşmasına karşı tedbirler alan ve bu konudaki gereken şartları yerine getirmeyi amaçlayan bir bilim olarak tanımlanabilmektedir.

Ülkemizde geçmişte işçi sağlığı ve iş güvenliği olarak bilinen bu kavram, 2012 yılında yayımlanan 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu ile beraber iş sağlığı ve güvenliği olarak anılmaktadır ve İSG olarak kısaltılır.

İş güvenliği her işyeri için önemli olup üzerinde titizlikle çalışılması gereken bir konudur. İş yerinin maddi varlığı kadar çalışanların da sağlığı ve can güvenliği de oldukça önemlidir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Nedir, Amaçları Nelerdir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amacı

- Çalışanlara en yüksek seviyede sağlıklı ortam hazırlamak,
- Çalışma şartlarının olumsuz etkilerinden onları korumak,
- İş ve işçi arasında mümkün olan en iyi uyumu temin etmek,
- İşyerlerindeki riskleri tamamen ortadan kaldırmak veya zararları en aza indirgemek; oluşabilecek maddi ve manevi zararları ortadan kaldırmak,
- Çalışma verimini arttırmaktır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Nedir, Amaçları Nelerdir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İş sağlığı ve güvenliği, her meslekte, her çalışma alanında, her yaşam alanında yani hayatın her anında tüm insanların sağlığının bozulmasını önlemeyi ve daha ergonomik bir çalışma ortamı sağlamayı amaçlayan çalışmalardır.

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında en temelde çalışanların katılımı son derece önemlidir. Ayrıca iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimleri ve diğer sağlık personelleri ile işin teknik yanı uygulanır.

İş yerinde işin yürütülmesi sırasında çeşitli nedenlerle sağlığa zarar verebilecek koşullardan korunmak amacıyla yapılan **sistemli ve bilimsel çalışmalara** ne ad verilir?

A. Meslek hastalığı
B. İş kazası
C. İş sağlığı ve güvenliği
D. Tehlikeli çalışma koşulları

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

İşçilerin **iş kazalarına uğramalarını önlemek** amacıyla güvenli çalışma ortamını oluşturmak için alınması gereken **önlemlere** ne denir?

A. İş kazası
B. İş güvenliği
C. Önleme
D. Risk değerlendirmesi

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

İş sağlığı ve iş güvenliğinin **esas amacı** nedir?

A. Esnafın, tüccarın ve çalışanların can ve mal güvenliğini korumak

B. Çalışanları, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı koruyarak, ruh ve beden sağlıklarını korumak

C. İşverenin can ve mal güvenliğini korumak ve kollamak

D. Çalışanların ekonomik şartlarını düzeltmek

DOĞRU
CEVAP B

esrc COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi iş güvenliğinin amacı **değildir**?

A. Çalışanları korumak
B. Üretim güvenliğini sağlamak
C. İşletme güvenliğini sağlamak
D. Ciroyu artırmak

YANLIŞ
CEVAP D

Aşağıdakilerden hangisi iş güvenliğinin amacı **değildir**?

A. İşçileri korumak
B. Üretim güvenliğini sağlamak
C. İşletme güvenliğini sağlamak
D. İş imkânlarını artırmak

YANLIŞ
CEVAP D

e-src COM.TR

İş sağlığı ve güvenliği açısından sağlık, emniyet, çevre ve güvenlik kurallarının uygulanması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkisi ***yoktur?***

A. Kazaları önleme
B. Sağlıklı yaşama
C. Topluma ve çevreye zarar veren eylemlerden kaçınma
D. Maliyetlerin artmasına

DOĞRU CEVAP D

e-src COM.TR

İş sağlığı ve güvenliği çalışmaları sonucunda aşağıdakilerden hangisi elde ***edilmez?***

A. Çalışanın topluma uyumu sağlanır
B. Meslek hastalıkları önlenir
C. İş sürekliliği sağlanır
D. İş kazaları önlenir

YANLIŞ
CEVAP A

e-src COM.TR

Bir işletmede iş sağlığı ve güvenliği konusunda **aksaklık varsa** aşağıdakilerden hangisi meydana gelir?

A. İnsanlar fiziksel ve ruhsal olarak zarar görür
B. Üretim artar
C. Çevre güvenliği sağlanmış olur
D. Ekonomiye katkı sağlar

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

İşyeri Tehlike Sınıfları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Tüm işverenleri yükümlülük altına alan çıkartılan 6331 Sayılı **"İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Kanunu"** 1 Ocak 2013 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir. 29 Mart 2013 Tarih ve 28602 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan iş sağlığı ve güvenliğine (İSG) ilişkin **"Tehlike Sınıfları Listesi Tebliği"** ne göre tüm işletmeler NACE kodlarına karşılık gelen tehlike sınıflarına göre aşağıdaki gibi 3 sınıfa ayrılmıştır:

İşyeri Tehlike Sınıfları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Az Tehlikeli Sınıf: Büro faaliyetleri, perakendecilik, Lokantalar, oteller, okullar vb.

Tehlikeli Sınıf: Ayakkabı, mobilya, deterjan, et üretimi, diş hekimliği vb.

Çok Tehlikeli Sınıf: Yapı sektörü, Ağır Sanayi, hastaneler, petrol istasyonları vb.

Karayolu ile Şehirlerarası yük taşımacılığı çok tehlikeli sınıfındadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İşveren, temel eğitimlerin çalışan işe başladıktan sonra en kısa sürede verilmesini sağlamakla yükümlüdür.

Bu eğitimler değişen ve ortaya çıkan yeni riskler de dikkate alınarak aşağıda belirtilen düzenli aralıklarla tekrarlanır.

- **Çok tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde **yılda en az bir defa.**
- **Tehlikeli sınıfta** yer alan işyerlerinde **iki yılda en az bir defa.**
- **Az tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde **üç yılda en az bir defa.**

Karayolu ile **şehirlerarası yük taşımacılığı** hangi tehlike sınıfındadır?

A. Az tehlikeli
B. Orta tehlikeli
C. Tehlikeli
D. Çok tehlikeli

DOĞRU CEVAP D

e-src COM.TR

Karayolu ile **şehir içi yük taşımacılığı** hangi tehlike sınıfındadır?

A. Az tehlikeli
B. Orta tehlikeli
C. Tehlikeli
D. Çok tehlikeli

DOĞRU CEVAP D

e-src COM.TR

Az tehlikeli iş yerlerinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri **kaç yılda bir** yenilenir?

A. 4
B. 1
C. 2
D. 3

DOĞRU
CEVAP D

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

01.2- İş sağlığı ve güvenliği kültürü

İş sağlığı ve güvenliği kültürü

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İş sağlığı ve güvenliği politikası oluşturmanın temelinde sadece hukuki mevzuatı takip etmek ve işletmenin teknik anlamda güncellenmesi yetersiz kalmaktadır. Günümüzde insan odaklı iş anlayışının artış göstermesi, iş sağlığı ve güvenliği açısından gelişim göstermek isteyen işletmeler için bilinçli çalışanlara sahip olunması gerekliliğini göstermektedir.

İş sağlığı ve güvenliği kültürü

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Bu açıdan bakıldığında, İş Sağlığı ve Güvenliği Kültürü ve Eğitimi İlişkisi işletmelerde sağlık ve güvenlik kapsamında oluşturulacak güvenlik kültürü temelli çalışma yaklaşımı, orta ve uzun vadede işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği maliyetlerinde azalmalara neden olacaktır. Güvenlik kültürü felsefesini işletmelerde oluşturabilmek, öncelikle üst yönetimin adapte olduğu sonrasında ise iç paydaşların tamamının ortak hareket ederek gerçekleştirebileceği bir yönetim olarak ifade etmek mümkündür.

İş sağlığı ve güvenliği kültürü

İş sağlığı ve güvenliği politikalarının güncel bir şekilde uygulanabilmesi için devlete, işverene ve işçilere görevler düşmektedir. Tüm paydaşların sürece katkı sağlamasının temelinde de geniş eğitim politikalarının oluşturulması gelmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği kültürü

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Devletin buradaki görevi koordinasyon, müfredat ve icraat makamı olarak yer almasıdır.
İşverenler ise sürecin uygulayıcıları olarak işçileriyle birlikte çalışmalar ve düzenlemeler gerçekleştireceklerdir.
Çalışanlar ise, sürekli eğitim süreçlerinin takviyesi ile bilinçlilik düzeylerini artırarak tehlike ve risklere karşı daha fazla önlem alacaklardır. Tüm paydaşların katılımı ile uygulanan İSG politikaları ile güvenlik kültürünün oluşmasının zemini yaratılmış olunacaktır. Bu sayede de önce işçi-işyeri düzeyinde refah artışı sağlanacak, devam eden süreçte ise ülke geneline yayılan refah artışı meydana gelecektir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin **tarafları** kimlerdir?

A. Yalnızca çalışanlar
B. Yalnızca devlet
C. Devlet, çalışanlar ve işverenler
D. Yalnızca işverenler

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda **devletin** görevlerinden ***değildir?***

A. İş sağlığı ve iş güvenliği konusunda mevzuat çıkartmak
B. İş yerlerini yürürlükteki mevzuata göre denetlemek
C. Çalışanların iş sağlığı ve iş güvenliği eğitiminin konularını belirlemek
D. İş yerinin risk analizini yapmak

YANLIŞ
CEVAP D

esrc COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği konusunda **işverenin** yükümlükleri arasında ***yer almaz?***

A. Riske girmek
B. Teknik gelişmelere uyum sağlamak
C. İşin kişilere uygun hale getirilmesini sağlamak
D. Tehlikeli olanı tehlikesiz hale getirmek

YANLIŞ
CEVAP A

esrc COM.TR

Bir işletmede iyi bir iş sağlığı ve güvenliği kültürü varsa işletme hakkında aşağıdakilerden hangisi ***söylenemez?***

A. İşletmede çalışanlarına eğitim verildiği
B. Başarıyı ödüllendiren bir organizasyon olduğu
C. Sürekli iyileştirmelerin yapıldığı
D. Çevreyi kirlettiği

YANLIŞ
CEVAP D

esrc COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi iş yerlerinde, iş sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili olarak **çalışanların** görev ve sorumluluklarındandır?

A. Koruyucusuz makine kullanmak

B. İş sağlığı ve iş güvenliği konusunda alınan önlemlere uymak

C. Bakımsız kişisel koruyucu malzeme kullanmak

D. Meydana gelen bir arızaya doğrudan müdahale etmek

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel yükümlülüklerinden ***değildir?***

A. İş yerindeki makine, cihaz, araç ve gereçleri kurallarına uygun şekilde kullanmak
B. İş yerindeki güvenlik donanımlarını keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek
C. Kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak
D. Sağlık ve güvenliği tehdit eden bir tehlike karşısında bireysel çözümler bulmak

YANLIŞ
CEVAP D

esrc COM.TR

Çalışanın iş güvenliği açısından aşağıdaki ifadelerden hangisi ***yanlıştır?***

A. Yapılacak işe göre alet seçilir
B. Ceplerde kesici delici eşyalar taşınabilir
C. Uyarı levhalarına uyulmalıdır
D. El aletleri sürekli bakımlı ve temiz olmalıdır

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

Tehlikeli durum (is kazası oluşturabilecek durum) görüldüğünde aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

A. İşverene bildirilerek önlemler alınana kadar çalışılmamalıdır

B. Çalışmaya devam edilmelidir

C. İşverene bildirilerek çalışmaya devam edilmelidir

D. Çalışana zararı yoksa müdahale edilmemelidir

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı güvenliği açısından ***yanlıştır?***

A. Çalışana zararı yoksa iş güvenliği kurallarına uyulmaz
B. Asılı duran yükün altından geçilmez
C. Gerekli tedbirler alınmadan işe başlanılmaz
D. Görevi değilse elektrikli aletlere müdahale edilmez

YANLIŞ
CEVAP A

esrc COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi bir işletmede iş sağlığı ve güvenliği kültürünü etkileyen faktörlerden biri ***değildir?***

A. Yönetim ve çalışanların tutumları
B. Çalışanların eğitimi ve motivasyonu
C. İşletme politikası ve prosedürleri
D. İşletmenin büyüklüğü

YANLIŞ
CEVAP D

e-src COM.TR

İş yerinde çalışırken **cep telefonu kullanma ve sigara içme yasağı** konulmasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A. Yaralanma ve kaza risklerini azaltmak
B. Molaları azaltmak
C. Kötü alışkanlıkları ortadan kaldırmak
D. Çalışanları baskı altında almak

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

İş Sağlığı ve Güvenliği
Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılacak risk değerlendirmesinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

İş Sağlığı ve Güvenliği
Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini ifade eder.

Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

İş Sağlığı ve Güvenliği
Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Ramak kala olay: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı İFADE EDER.

İş sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre; iş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek **zarar veya hasar verme potansiyeline** ne denir?

A. İş kazası
B. Tehlike
C. Risk
D. Risk değerlendirmesi

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

İş Sağlığı Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre iş yerinde meydana gelen çalışan, iş yeri ya da iş ekipmanını **zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olay** aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir?

A. İlk yardım
B. İş güvenliği
C. İş kazası
D. Ramak kala

DOĞRU CEVAP D

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi is sağlığı ve güvenliği açısından tehlike kaynaklarından biri ***değildir?***

A. Kişisel koruyucu donanım
B. Yüksekte çalışmak
C. Kaygan zemin
D. Kesici ve delici aletler

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

01.3- İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları

4857 sayılı İŞ KANUNU

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

4857 sayılı İŞ KANUNU
Amaç ve kapsam
Madde 1 - Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir. Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır. İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar.

4857 sayılı İŞ KANUNU

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Türkiye'nin iş ve sosyal güvenlik hukuku sisteminde meslek hastalığı iki farklı kanunda tanımlandığı görülmektedir. Bu kanunlar **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve 2012** yılında yayımlanan **6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu**'dur.

İş kazası, kişinin çalışma hayatında 5510 sayılı Kanunda sayılan hallerden birinde meydana gelen ve sigortalıyı bedenen veya ruhen engelli hale getiren olaydır.

Önceden planlanmamış, çoğu kişisel yaralanmalara, makinelerin ve araç gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olaydır.

5510 sayılı Kanunda sayılan iş kazası halleri ise şunlardır:

- Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle veya görevi nedeniyle,
- Sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş veya çalışma konusu nedeniyle işyeri dışında,
- Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

- Emziren kadın sigortalının, çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında,

Meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen özüre uğratan olaydır.

İş kazası ve meslek hastalıklarının tanımı **hangi kanunda** yapılmıştır?

A. Belediyeler Kanunu
B. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
C. Türk Medeni Kanunu
D. Türk Ticaret Kanunu

DOĞRU
CEVAP B

esrc COM.TR

İş kazası ve meslek hastalıklarının tanımı **hangi kanunda** yapılmıştır?

A. 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu
B. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
C. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
D. 2918 sayılı Karayolu Trafik Kanunu

DOĞRU
CEVAP C

esrc COM.TR

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu **hangi bakanlığın** sorumluluğundadır?

A. Ticaret Bakanlığı
B. İçişleri Bakanlığı
C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
D. Millî Eğitim Bakanlığı

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

Aşağıdaki durumlardan hangisinde meydana gelen kaza iş kazası olarak ***değerlendirilemez?***

A. Sigortalının, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmeleri sırasında

B. Sigortalının şahsi aracı ile işyerine geldiği zamanlarda

C. Sigortalının işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden, asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda

D. Emzikli sigortalı kadının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda

YANLIŞ
CEVAP B

esrc COM.TR

İş Kazası Nedir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu iş kazasını "İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olay" olarak tanımlamışlardır.

İş Kazası Nedir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Hizmet Akdine Tabi Çalışan Sigortalılarının (4/a) ve 696 Sayılı KHK Kapsamında Çalışanların İş Kazası Durumları

Hizmet akdine tabi çalışan sigortalıların ve 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında çalışanların iş kazası hallerinin bildirimi işverenleri tarafından yapılmalıdır. İşverenlerin iş kazasını; **kolluk kuvvetlerine derhal ve SGK'ya 3 iş günü içerisinde** bildirmesi zorunludur.

İş Kazası Nedir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Yaralanmanın ağırlığına göre kazalar

- Yaralanma ile sonuçlananlar,
- Sürekli iş göremezliğe neden olanlar,
- Ölümle sonuçlananlar,
- Tedavi gerektirmeyenler

Yaralanmanın cinsine göre kazalar

- Kafa yaralanmaları,
- İç organ yaralanmaları,
- Ruhsal ve sinirsel tahribat yapanlar, v.b.

İş Kazası Nedir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İş Kazasının Cinsine göre kazalar

- Düşme ve incinme,
- Yanma,
- Ezilme ve sıkışma,
- Elektrik kazaları, v.b.

Ani olarak meydana gelen, ancak önlenmesi çoğunlukla mümkün olan: ölüm, yaralanma veya maddi hasarla sonuçlanan olaya ne ad verilir?

A. Felaket
B. Afet
C. Harabiyet
D. Kaza

DOĞRU CEVAP D

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda, **iş yerinde veya işin yürütümü nedeniyle** meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hale getiren **olaylar** ne olarak tanımlanmaktadır?

A. Acil durum
B. İş Kazası
C. Risk
D. Afet

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

İş yerinde iş nedeniyle meydana gelen ve ölüme sebebiyet veren veya kişiye ruhen ya da bedenen engelli hale getiren **olaya** ne ad verilir?

A. İş kazası
B. Hatalı davranış
C. Yoğun stres
D. Yorgunluk

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi **İş kazasının** tanımıdır?

A. Meydana gelebileceği önceden tahmin edilemeyen ve insanlara maddi veya manevi zararlar veren olaydır

B. Önceden planlanmamış, çoğu zaman kişisel yaralanmalara, makinelerin, araç ve gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan olaydır

C. İnsan yaşamına ve çevreye zarar veren olağan dışı olaylardır

D. Doğal nedenlerle ortaya çıkan felaketlerdir

DOĞRU
CEVAP B

esrc COM.TR

I. Tedavi ve bakim masrafları
II. İş gücü kayıpları
III. Üretim kayıpları
Yukarıdakilerden hangisi iş kazaları ve meslek hastalıklarının **doğrudan maliyetlerinden** biridir?

A. I-II
B. I-III
C. II-III
D. I-II-III

DOĞRU
CEVAP D

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi iş kazası sonucunda oluşan zararlardan ***değildir?***

A. Üretimin artması
B. Araç hasarları
C. İş gücü kaybı
D. Tazminat ödemeleri

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

İş ergonomisi açısından aşağıdakilerden hangisi ***yanlıştır?***

A. Yük kaldırılırken bacak kasları kullanılır
B. Yük kaldırılırken sırt dik tutulur
C. Yük olduğunca vücuda yakın tutulur
D. Yük kaldırılırken ve taşınırken kollar dümdüz ileriye uzatılır

YANLIŞ
CEVAP D

e-src COM.TR

I. Eller
II. Gözler
III. Baş

Sıcak bir malzemeyi tutmaktan kaynaklanan iş kazası sonucunda yukarıdaki organlardan **öncelikle hangisi** etkilenir?

A. Yalnız I
B. Yalnız II
C. Yalnız III
D. I-II-III

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

İş kazası sonrasında **bedensel bütünlüğü ihlal edilen** çalışanın mesleğini tam ya da gerektiği gibi yürütmesine engel olan veya zorlaştıran durum aşağıdakilerden hangisidir?

A. Verimsizlik
B. Tecrübe kazanma
C. Maddi kazanç kaybı
D. Fiziksel yetersizlik

DOĞRU CEVAP D

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi iş kazalarının başlıca nedenleri arasında ***yer almaz?***

A. Bilgi ve beceri eksikliği
B. Gereksiz telaş
C. Düzenli dinlenme
D. Yorgunluk

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

İş Kazaları Bildirimleri Hakkında

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

a) İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde.

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde.

(3) İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

(4) Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

Çalışırken düşüp kolunu kıran bir şoförün durumunun işveren tarafından SGK' ya **kaç iş günü içerisinde** bildirilmesi gerekir?

A. 7 iş günü
B. 3 iş günü
C. 5 iş günü
D. 1 iş günü

DOĞRU CEVAP B

Meslek Hastalıkları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir. Hastalığın etkeni işyerindedir ve etkene doğrudan maruz kalan kişilerde görülür.

Meslek Hastalıkları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İşle ilgili hastalıklar, ortaya çıkış nedeni karmaşık olan, oluşmasında ve gelişmesinde çalışma ortamı ve çalışma şeklinin diğer sebepler arasında önemli faktör olduğu hastalıklardır. Etkenin işyerinde olması gerekmez. İşyerindeki etkenler bu hastalıkların ortaya çıkmasını ve gelişmesini hızlandırır. İşçiler kadar genel toplumda da görülürler.

Aşağıdakilerden hangisi **meslek** hastalığıdır?

A. İş nedeniyle oluşan hastalıklar
B. Kronik hastalıklar
C. Gribal enfeksiyonlar
D. Sigara yüzünden oluşan hastalıklar

DOĞRU
CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi **meslek hastalığı tanımı** kapsamına girer?

A. Mevsimsel hastalıklar
B. Yalnızca bulaşıcı hastalıklar
C. Kronik hastalıklar
D. İşten kaynaklanan hastalık

DOĞRU
CEVAP D

e-src COM.TR

Mesleki risklere maruz kalma sonucu ortaya çıkan duruma ne ad verilir?

A. Tedavi giderleri
B. İş kazası
C. Meslek hastalığı
D. Yaralanma

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi meslek hastalıklarına neden olan **fiziksel etkenlerden** biridir?

A. Stres
B. Gürültü kirliliği
C. Gıda katkı maddeleri
D. Gaz

DOĞRU CEVAP B

Aşağıdakilerden hangisi kimyasal kaynaklı meslek hastalıklarına neden olan kimyasal etkenler arasında ***yer almaz?***

A. Gazlar
B. Çözücüler
C. Ağır metaller
D. Gürültü

DOĞRU CEVAP D

Ekranlı araçlarla çalışırken aşağıdakilerden hangisi doğru çalışma pozisyonudur?

A. Monitör göz hizasından yukarıda olmalıdır
B. Monitör göz hizasından aşağıda olmalıdır
C. Monitör çalışanın isteğine göre ayarlanır
D. Monitör tam göz hizasında olmalıdır

YANLIŞ
CEVAP D

e-src COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Elektrik Çarpmalarından Korunmak İçin Alınacak Önlemler;

- Koruyucu Yalıtma
- Küçük Gerilim Kullanma
- Sıfırlama
- Kaçak Akım Rölesi
- Topraklama

Elektrik Çarpmalarından Korunmak İçin Alınacak Önlemler;

“BASİT ÖNLEMLERLE TEHLİKELİ DURUMLARIN ÖNÜNE GEÇİLEBİLİR”

55 volta kadar elektrik insana zarar vermez. 55 volt üzeri elektrik tehlikelidir, 220 volt elektrik ise insanı öldürür.

Aşağıdakilerden hangisi **elektrik kazalarından** korunmak için alınacak tedbirlerden biri ***olamaz?***

A. 65 volttan daha küçük gerilim kullanmak
B. İzolasyon trafosu (güvenlik trafosu) kullanmak
C. Elektrikle çalışan araç ve gereçlerin metal gövdelerini topraklamak
D. Yüksek gerilim kullanmak

YANLIŞ
CEVAP D

esrc COM.TR

Elektrik Çarpmalarında Ne Yapılır?

Mümkünse elektrik kaynağını kapatın.

Eğer bu mümkün değilse, elektrik kaynağını etkilenen kişiden uzaklaştırmaya çalışın. Bunu yaparken elektrik akımının iletilmesini engelleyen ahşap bazlı araçlardan yararlanın. Islak olan veya metal bazlı ekipmanlarda kaçının.

Elektrik panosunu tamir ederken elektrik akımına kapılan birine **nasıl müdahale** edilir?

A. Hemen tutar kenara çekilir
B. Yalıtkan bir malzeme ile iterek kurtarılır
C. Acil müdahale ekiplerinin gelmesi beklenir
D. Metal bir parça ile iterek kurtarılır

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

Şalter nedir?

Devre kesici olarak da bilinen şalterlerin, en önemli fonksiyonu devreyi açma-kapama işlemlerinin yanı sıra, olası kısa devre ve aşırı yük durumlarında koruma sağlamak amacıyla anahtarlama yapmasıdır.

Elektrik sistemlerinde istendiği anda elektrik devrelerini **açmaya ve kapatmaya** yarayan devre elemanı hangisidir?

A. Ampul
B. Soketler
C. Şalterler
D. Kablo

DOĞRU CEVAP C

esrc COM.TR

Kişisel Koruyucu Donanımlar

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- Baş koruyucuları
- Kulak koruyucuları
- Göz ve yüz koruyucuları
- Solunum sistemi koruyucuları
- Gövde ve karın bölgesi koruyucuları
- El ve kol koruyucuları
- Ayak ve bacak koruyucuları
- Cilt koruyucuları
- Vücut koruyucuları
- Düşmeyi önleyici ekipmanlar

Aşağıdakilerden hangisi kişisel koruyucu donanım ***<u>değildir?</u>***

A. Baret
B. Polis üniforması
C. Toz maskesi
D. Çelik burunlu iş ayakkabısı

YANLIŞ
CEVAP B

e-src COM.TR

Göz koruması

İşyerlerinde çalışanların gözlerini tozdan, metal çapaklardan, kaynak kıvılcımlarından, buhardan ve benzeri durumlardan koruması gerekir. Bu gibi durumlarda ortaya çıkabilecek iş kazalarını önlemek amacıyla **koruyucu gözlükler kullanılmalıdır.**

Gözleri toz, buhar, metal çapakları ve kaynak kıvılcımlarından korumak için hangi kişisel koruyucu donanım kullanılmalıdır?

A. Eldiven
B. Baret
C. Koruyucu gözlük
D. Kulaklık

DOĞRU CEVAP C

Solunum sistemi koruması

Çalıştığınız ortamda duman, toz, zararlı buhar yayan kimyasallar ve benzeri durumlar var ise bu durumlara karşı koruma sağlayan maskeler kullanılmalıdır. Maskeler, daha rahat ve güvenli bir şekilde solunum yapmanızı sağlarlar. Maske seçiminde en önemli kriter ise doğru filtre seçimidir. Toza karşı kullanım sağladığınız maske gaza karşı, gaza karşı kullanım sağladığınız maske de toza karşı koruma yapmayacaktır.

Tozlu bir ortamda çalışırken aşağıdaki kişisel koruyuculardan hangisi kullanılmalıdır?

A. Koruyucu gözlük
B. Maske
C. Eldiven
D. Baret

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

Sağlığa zarar veren **gazların** bulunduğu bir ortamda hangi tür maske kullanılır?

A. Gaza duyarlı filtreli maskeler
B. Yalnızca burnu kapatan bez maskeler
C. Ağzı ve burnu kapatan bez maskeler
D. Yalnızca ağzı kapatan tipte bez maskeler

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Solunabilen tozlardan aşağıdaki organlardan hangisi etkilenir?

A. Mide
B. Kalp
C. Akciğer
D. Karaciğer

DOĞRU CEVAP C

esrc COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi hava kirliliğinin insanlara verdiği zararlar arasında ***yer almaz?***

A. Nefes darlığı
B. İşitme kaybı
C. Akciğer hastalığı
D. Astım

YANLIŞ
CEVAP B

Tozlu Çalışmalarda Meslek Hastalıkları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Çalıştığımız ortamda soluduğumuz havada bulunan tozlar, dumanlar, buharlar, katı, sıvı ve yağ bazlı partiküller/zerreciklerden oluşan kirleticilere belli sürelerde maruz kalınması, başta akciğer ve üst solunum yolu hastalıkları ile çeşitli doku hasarları oluşturarak kansere kadar uzanan çok çeşitli hastalıklara yol açabilmektedirler.

Bu kirleticilerin akciğerde depolanması ile başlayan hastalıklara genel olarak mesleksel akciğer hastalıkları terimi kullanılır.

Meslek hastalığına yakalanan işçi işverene karşı her türlü maddi ve manevi zararlarının karşılanması amacıyla **tazminat davası** açabilir.
Manevi tazminat, kişilik değerleri saldırıya uğrayan kişinin isteyebileceği bir tazminat türüdür. Kişilik değerleri, bireyin kişilik haklarını meydana getirmekte olup kanunda tanımlanmamış olmakla birlikte Yargıtay kararlarına göre kişinin yaşamı, sağlığı, ruh ve vücut bütünlüğü bozulan herkes manevi tazminat isteyebilir.
Maddi tazminat davası, işçinin meslek hastalığı nedeniyle uğradığı meslekte güç kaybı ve diğer zararlarını karşılamak üzere açılır. Maddi tazminatın kapsamını belirleyen temel unsurlar şunlardır:

- Tarafların kusur oranları,
- Maluliyet varsa maluliyet oranı,
- İşçinin en son geliri.

Aşağıdakilerden hangisi, çalışanların iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan zararlarının karşılanmasını sağlamak amacıyla **işverenlere açtıkları** davadır?

A. Tespit davası
B. Tazminat davası
C. Alacak davası
D. İcra davası

Meslek hastalığına yakalanan işçi işverene karşı her türlü maddi ve manevi zararlarının karşılanması amacıyla **tazminat davası** açabilir.

DOĞRU
CEVAP B

esrc COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

01.4- Acil Durum Ve İş Sağlığı Güvenliği Talimatı

Acil Durum Ve İş Sağlığı Güvenliği Talimatı

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Acil Durum, Tüm çalışanların , ziyaretçilerin veya yakın çevrede bulunanların yaralanmasına veya can kaybına sebep olan , çalışmayı kısmen veya tamamen durduran , iş yerine veya çevreye zarar veren , firmanın finansal yapısını veya toplumdaki imajını tehdit eden planlanmamış olaylardır.

Acil Durum Ve İş Sağlığı Güvenliği Talimatı

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Acil Durum Planı, acil durumlarda yapılacak çalışmaların, görev alacak personelin, kullanılacak donanımın, gereken haberleşme zincirinin ve faaliyetlerin tanımlandığı, durum tespiti yapılana ya da ortadan kalkana kadar çalışanların toplanacağı, güvenli bölgelerin belirtildiği plandır.

Acil Tahliye Planı, çalışanların en kısa sürede güvenli bölgeye ulaşmalarını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur . Bu plan ortak mekanlara asılarak tüm çalışanlara duyurulmuş olmalıdır.

Acil Durum Ve İş Sağlığı Güvenliği Talimatı

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- Kuruluşta oluşabilecek acil durum niteliğindeki olaylara karşı, kuruluşa, kişilere ve çevreye gelebilecek zararları en az seviyeye indirmek için gerçekleştirilecek faaliyetleri belirlemektir.
- Yöneticiler çalışanlarına bilgi vermek bu kurallara uyulmasını sağlamakla yükümlüdür.
- Tüm acil durumları kapsar. ADY kapsamında; endüstriyel kazalar, doğal afetler, sabotaj gibi dış etkenlerden meydana gelen tehlikeler dikkate alınır.
- Bu prosedürün yönetiminden **İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVELİĞİ KURULU** sorumludur. Etkinliği ve sürekliliğinden de **İDARİ İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ** sorumludur.

Acil Durum Ekipleri / Destek Elemanları:
Yangın, deprem ve benzeri afetlerde işyerinde bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, koruma-kurtarma ve söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekipleri ifade etmektedir.

İşveren/İşveren Vekilinin Yükümlülüğü;

İşveren/İşveren Vekili; birimlerde tehlike sınıflarını tespit eden Tebliğde belirlenmiş olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 40 çalışana ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 50 çalışana kadar;

- **Söndürme Ekibi**
- **Kurtarma Ekibi**
- **Koruma Ekibi**

Konularının her biri için uygun donanıma sahip ve özel eğitimli en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirir. Birimde bunları aşan sayılarda çalışanın bulunması halinde, tehlike sınıfına göre her 30, 40 ve 50'ye kadar çalışan için birer destek elemanı daha görevlendirir.

İş yerinde meydana gelebilecek ve **acil müdahale gerektiren olaylara** ne ad verilir?

A. Doğal afet
B. Felaket
C. Acil durum
D. İş sağlığı

DOĞRU CEVAP C

İş yerlerinde meydana gelebilecek **acil durumlarda** yapılacak iş ve işlemler dâhil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı **plana** ne ad verilir?

A. Vaziyet planı
B. Acil durum planı
C. Acil çıkış planı
D. Yerleşim planı

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi acil durum ekiplerinden **değildir?**

A. Yakın koruma ekibi
B. Tahliye ekibi
C. İlk yardım ekibi
D. Söndürme ekibi

YANLIŞ
CEVAP A

e-src COM.TR

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur.

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Kurulun oluşumu

Kurul aşağıda belirtilen kişilerden oluşur:

- **İşveren veya işveren vekili,**
- **İş güvenliği uzmanı,**
- **İşyeri hekimi,**
- **İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi,**
- Bulunması halinde sivil savunma uzmanı,
- Bulunması halinde formen, ustabaşı veya usta,
- **Çalışan temsilcisi**, işyerinde birden çok çalışan temsilcisi olması halinde baş temsilci.

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

(2) **Kurulun başkanı işveren veya işveren vekili, kurulun sekreteri ise iş güvenliği uzmanıdır. İş güvenliği uzmanının tam zamanlı çalışma zorunluluğu olmayan işyerlerinde ise kurul sekretaryası; insan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi tarafından yürütülür.**
(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde gösterilen üyeler işveren veya işveren vekili tarafından atanırlar.
(4) Birden fazla iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin bulunduğu işyerlerinde işveren tarafından görevlendirme yapılır. İş güvenliği uzmanının görevlendirilmesinde o işyerinin tehlike sınıfına uygun uzmanlar arasından birisi görevlendirilir.

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Görev ve yetkiler

(1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır;

a) İşyerinin niteliğine uygun bir iş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlamak, işverenin veya işveren vekilinin onayına sunmak ve yönergenin uygulanmasını izlemek, izleme sonuçlarını rapor haline getirip **alınması gereken tedbirleri belirlemek** ve kurul gündemine almak,

b) **İş sağlığı ve güvenliği konularında o işyerinde çalışanlara yol göstermek,**

c) **İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, tedbirleri belirlemek, işveren veya işveren vekiline bildirimde bulunmak,**

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

ç) İşyerinde meydana gelen her iş kazası ve işyerinde meydana gelen ancak iş kazası olarak değerlendirilmeyen işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğratma potansiyeli olan olayları veya meslek hastalığında yahut iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir tehlike halinde **gerekli araştırma ve incelemeyi yapmak, alınması gereken tedbirleri bir raporla tespit ederek** işveren veya işveren vekiline vermek,

d) **İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitim ve öğretimini planlamak**, bu konu ve kurallarla ilgili programları hazırlamak, işveren veya işveren vekilinin onayına sunmak ve bu programların uygulanmasını izlemek ve eksiklik görülmesi halinde geri bildirimde bulunmak,

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

e) **İşyerinde yapılacak bakım ve onarım çalışmalarında gerekli güvenlik tedbirlerini planlamak ve bu tedbirlerin uygulamalarını kontrol etmek**,
f) **İşyerinde yangın, doğal afet, sabotaj ve benzeri tehlikeler için alınan tedbirlerin yeterliliğini ve ekiplerin çalışmalarını izlemek,**
g) İşyerinin iş sağlığı ve güvenliği durumuyla ilgili yıllık bir rapor hazırlamak, o yılki çalışmaları değerlendirmek, elde edilen tecrübeye göre ertesi yılın çalışma programında yer alacak hususları değerlendirerek belirlemek ve işverene teklifte bulunmak,

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

ğ) 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen çalışmaktan kaçınma hakkı talepleri ile ilgili acilen toplanarak karar vermek,

h) İşyerinde teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak.

(2) Kurul üyeleri bu Yönetmelikle kendilerine verilen görevleri yapmalarından dolayı hakları kısıtlanamaz, kötü davranış ve muameleye maruz kalamazlar

Çalışan-işveren ilişkilerinde iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığı ve iş yerinin çevreye verdiği zararların **denetimi** aşağıdakilerden hangisi tarafından yapılır?

A. İlçe sağlık müdürlüğü
B. İlçe belediyeleri
C. Doğa ve çevre koruma vakıfları
D. İş sağlığı ve güvenliği kurulları

DOĞRU CEVAP D

e-src COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

01.5- Yangın nedir?

YANGIN NEDİR?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Yanma nedir?

Isı, yanıcı madde ve oksijen faktörlerinin her birinin uygun oranda bir araya gelmesiyle başlayan kimyasal reaksiyondur.

Yangın nedir?

Yanma olayının kontrol dışı gelişen ve önlenemeyen halidir.

Yangın nedenleri

- Korunma Önlemlerinin Alınmaması
- Bilgisizlik
- İhmal
- Kazalar
- Sabotaj
- Sıçrama
- Doğa Olayları

Isı, yanıcı madde ve oksijenin uygun oranda bir araya gelmesi ile başlayan kimyasal olaya ne ad verilir?

A. Erime
B. Yanma
C. Oksitlenme
D. Çözünme

DOĞRU CEVAP B

Yanma olayının gerçekleşmesi için aşağıdakilerden hangilerinin **bir arada olması** gereklidir?

A. Yanıcı madde, oksijen, ısı kaynağı
B. Isı kaynağı, azot, yanıcı madde
C. Karbondioksit, yanıcı madde, ısı kaynağı
D. Oksijen, hava, ateş

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi yangının **çıkış** nedenlerinden ***değildir?***

A. Koruma önlemlerinin alınmaması
B. Bilgisizlik ve ihmal
C. Kazalar, sabotaj ve doğa olayları
D. Güneş enerjisi sistemlerinin yaygınlaşması

YANLIŞ
CEVAP D

Aşağıdakilerden hangisi **yangınların çıkış** sebeplerinden biri ***değildir?***

A. Tabiat olayları, yıldırım, şimşek
B. Sabotaj ve saldırı
C. Bilgisizlik ve cahillik
D. Havadaki azot oranının düşmesi

YANLIŞ
CEVAP D

Aşağıdakilerden hangisi yangın sebebi ***değildir?***

A. Önlem alma
B. Tedbirsizlik
C. İhmal
D. Bilgisizlik

YANLIŞ
CEVAP A

e-src COM.TR

YANGIN SINIFLARI

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

A SINIFI: Normal olarak kor şeklinde yanan genellikle organik yapıdaki katı madde yangınlarını kapsar
B SINIFI: Sıvı veya sıvılaşabilen katı madde yangınlarını kapsar
C SINIFI: Gaz yangınlarını kapsar
D SINIFI: Metal yangınlarını kapsar
F SINIFI: Pişirme aletleri içindeki bitkisel ve hayvansal pişirme yağlarının yangınlarını kapsar.

Dikkat : Sudaki oksijenle karşılaşan yağ tanecikleri daha çok yanar ve ateşin yüzlerce kat fazlası bir ateş ortaya çıkar.

Yanmakta olan yağın üzerine **su dökünce** aşağıdaki olaylardan hangisi meydana gelir?

A. Yangın azalır
B. Oksijeni kalmaz
C. Söner
D. Yangın büyür

DOĞRU CEVAP D

Sıvı yanıcı madde yangınlarında hangi söndürme aracı kullanılması sakıncalıdır?

A. Kuru kimyevi toz
B. Su
C. Karbondioksit
D. Köpük

DOĞRU
CEVAP B

Otobüs Yangınları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Otobüs yangınlarının nedenleri

Otobüs yangınlara sebep olan faktörler için birkaç genel sebep vardır. Bunlar; **ısı, titreşim, malzeme yorgunluğu ve yetersiz bakımdır.**

Otobüs Yangınları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Otobüs taşımacılığı; toplu taşımada en güvenli taşıma yöntemlerinden biri olarak kabul edilmekle birlikte, özellikle kaza sonucu meydana gelen yangınlar çok sayıda yaralanmalara ve ölümlere yol açabilmektedir.

Özellikle şehirlerarası otobüs yangınları başlangıçta söndürülemezse, uzak olduğundan itfaiyenin olay yerine ulaşması geç olmakta ve araçlar tamamen yanmaktadır.

Otobüs Yangınları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- Otobüs yangınlarındaki yaralanmaların ana nedeni duman gazlarının solunmasıyla meydana gelen zehirlenmelerdir. Hatta belli gazların küçük bir dozları bile kalıcı hasarlara yol açabilmektedir.
- Bu nedenle bir yangın anında ilk müdahale yapılması gereken yer yolcuların olduğu kabindir. Yolcular derhal tahliye edilmelidir.
- Yangın eğer yakıt deposunun olduğu yerden başlamamışsa ikinci müdahale yangının yakıt deposuna ulaşmaması için yangının başladığı yerdir. Eğer yangın yakıt deposuna ulaşırsa aracımızın patlamasına yol açar.

I - Yolcuların olduğu kabin
II - Yangının başladığı kısım
III - Yakıt deposu
Yangın çıkan bir araçta, **müdahale önceliği sırası** aşağıdakilerden hangisidir?

A. I – II – III
B. I – III – II
C. II – I – III
D. III – I – II

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Yangın Anında Yapılması Gerekenler

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- Telaşa kapılmadan çevrede yangın ihbar düğmesi varsa ona basılmalıdır,
- 112 nolu telefondan yangın itfaiyeye bildirilmelidir. Yangının adresi en kısa ve doğru şekilde mümkünse yangının cinsi ile birlikte (bina, benzin, ahşap, araç vb) bildirilmelidir.
- İtfaiye gelinceye kadar mümkünse yangını söndürmek için eldeki mevcut imkanlardan yararlanılmalıdır.
- Yangın kapalı alandaysa yayılmasını önlemek için kapı ve pencereler kapatılmalıdır,
- Bunlar yapılırken kendimiz ve başkaları tehlikeye atılmamalıdır,

Yangın Anında Yapılması Gerekenler

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- Eğer alevler çoğalmışsa ve binadan çıkış olanaksızsa, yatak altlarına dolaplara saklanılmamalı, pencereden dışarıdakilerle iletişim kurulmaya çalışılmalıdır,
- Dumandan boğulmamak için yardım gelene kadar eğilerek ve sürünerek hareket edilmeli, ağız ve burun ıslak bez ya da mendille kapatılarak nefes alınmalıdır,
- Duman ve yanık kokusu başka odadan geliyorsa kapılar açılmamalı, kapıya dokunulmamalıdır.
- Kıyafetiniz alev almışsa; koşmadan durup yere yatarak yuvarlanılmalıdır. Battaniye türü örtüler alınarak alevler boğulmaya çalışılmalıdır.
- Eğer vücudumuzda yanık varsa, hemen soğuk suya tutulmalıdır.

Yoğun **dumanlı bir yangın ortamında** tahliye işleminde hangi davranışlar yapılır?

A. Koşarak dumanlı ortamdan kaçılır
B. Camları açarak itfaiyeden yardım istenir
C. Ağız ve burun ıslak bez kapatılarak emekleyerek çıkılır
D. Islak bir bezle nefes yolu kapatılıp yardım gelene kadar beklenir

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

Yangın Tüpü Kullanırken Dikkat Edilmesi Gerekenler

Yangın söndürme anında yangın tüpü kullanırken dikkat edilmesi gerekenler arasında birincil olanı **ateşe karşı alınacak pozisyondur. Rüzgara karşı kullanmak** söndürme ajanlarının tekrar kendi üzerinize doğru gelmesi anlamına gelecek ve bu da **ateşin sönmemesine** neden olacaktır. Bu yüzden birincil pozisyon rüzgara karşı değil **rüzgarı arkanıza alarak söndürmeye yaklaşmaktır.** Ateşe çok yakın durmadan söndürmeye çalışmak gerekir. Aksi takdirde ateş üzerinize alev atabilir ve yangını söndürmek yerine yangına maruz kalabilirsiniz.

Yangını söndürürken **rüzgâra karşı** nasıl pozisyon alınmalıdır?

A. Rüzgâr sağa alınır
B. Rüzgâr öne alınır
C. Rüzgâr arkaya alınır
D. Rüzgâr sola alınır

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

Kaçış Yolları

Kaçış yolları, bir yapının herhangi bir noktasından yer seviyesindeki caddeye kadar olan devamlı ve engellenmemiş yolun tamamıdır. Kaçış yolları kapsamına;

a) Oda ve diğer bağımsız mekânlardan çıkışlar,

b) Her kattaki koridor ve benzeri geçitler,

c) Kat çıkışları,

ç) Zemin kata ulaşan merdivenler,

d) Zemin katta merdiven ağızlarından aynı katta yapı son çıkışına götüren yollar,

e) Son çıkış,

dâhildir.

(2) Asansörler kaçış yolu olarak kabul edilmez.

Aşağıdakilerden hangisi **kaçış yolu** olarak kabul ***edilemez?***

A. Asansörler
B. Koridorlar
C. Kapılar
D. Yollar

DOĞRU CEVAP A

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Gaz Kaçakları

Evinizde veya işyerinizde gaz kaçağı olduğu durumlarda müdahale edilmezse hayati derecede tehlikelidir. Gaz, kişinin sağlığı için ciddi bir tehdit oluşturabilir ve son derece yanıcıdır.

Gaz Kaçaklarının Nedenleri

Gaz kaçakları binaların içinde ve dışında görülebilir. Genellikle hatalı borular veya cihazlar, yetersiz havalandırma, tıkanıklık gibi sebepler başlıca gaz kaçaklarının nedenlerindendir.

Tüp gaz (LPG) havadan ağır olduğundan bu tür gazların birikimi döşeme üzerinde olmaktadır. Doğalgaz ise havadan hafif olduğundan tavan döşemesi altında kalan boşlukta birikmektedir. Havadan ağır gazların tabanda hafif gazların ise tavanda birikmesi gerçeği LPG yakıtlı ocak ve cihazların bulunduğu mahaller için alt ve üst havalandırma menfezlerini zorunlu kılmaktadır.

Olası bir gaz kaçağında **tavanda biriken** gaz hangisidir?

A. Oksijen
B. Doğalgaz
C. Karbondioksit
D. LPG

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

Gaz yangınlarını söndürmek için de aynı elektrik yangınlarını söndürmede olduğu gibi ilk olarak gaz kaynağını kesmek gerekmektedir. Söndürme için de kuru kimyasal yangın söndürme tozu tüpler kullanılmaktadır.

Gaz yangınlarında ilk önce uygulanması gereken söndürme tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A. Gazın akışını kesmek
B. Köpüklü su dökmek
C. Ortamı havalandırmak
D. Yanan maddeyi soğutmak

DOĞRU CEVAP A

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

01.6- Çevre Güvenliği Önlemleri

Çevre Güvenliği Önlemleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Acil Durum Sebepleri; Yangın, deprem, sel-su baskını, hortum/fırtına, yıldırım düşmesi, patlama, sabotaj, toplumsal gösteri, trafik kazası, çevre kirliliği, döküntü-sızıntı, besin zehirlenmesi, iş kazası, hırsızlık, elektrik çarpması, gaz zehirlenmesi, yanık, travma, radyasyon gibi doğal veya doğal olmayan olaylar acil durumların sebebidir.

Acil Durum Organizasyonu; Acil Durum Yönetimi, İş Sağlığı ve Güvenliği kurulu tarafından yürütülmekte olup Acil Durum Kurulu organizasyonu aşağıdaki şekilde yapılandırılmıştır;
Başkan, Başkan Yardımcısı, Üyeler, Acil Durum Ekipleri, Haberciler, Söndürme Ekibi, Kurtarma Ekibi, Koruma Ekibi, İlkyardım Ekibi, Acil Tahliye Kat Sorumluları, Sivil Savunma Ekibi gibi ekiplerden oluşur.

Çevre Güvenliği Önlemleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Acil Durum İletişim Rehberi; Sivil Savunma ekiplerine ulaşım için hazırlanan ve ekipteki kişilerin ev telefonlarını, cep telefonlarını, adreslerini içeren rehberdir. Bu rehber Acil Durum Kurul üyelerine verilmiş olup, ayrıca güvenlik panosunda asılı olmalıdır.

Çevre Güvenliği Önlemleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Acil Tahliye ve Yangın Cihazları Yerleşim Planları; Araç içinde yangın cihazlarının en az bir tanesi sürücünün yanında ve ulaşabileceği bir yerde olmalıdır. Kuruluş içerisinde acil durumlar halinde çalışanların en kısa ve hızlı bir şekilde güvenli bölgeye ulaşmalarını sağlamak amacıyla acil tahliye planları ve yangın cihazları yerleşim planları oluşturulmuş ve genel mekânlara asılarak çalışanlara duyurulmuş olmalıdır. Kuruluş içindeki acil çıkış kapıları için, acil çıkış yönlendirme tabelaları herkes tarafından görülebilecek şekilde uygun yerlere asılmalıdır. Acil durum tahliye planlarının etkinliği prosedürün ilgili maddesinde açıklanan periyodik tatbikatlar ile ölçülmeli ve çalışanlardan gelen geri bildirimler dikkate alınarak revizyon talepleri değerlendirilmelidir.

Çevre Güvenliği Önlemleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Acil Durum Tatbikatları

Yangın Tatbikatı; Acil durumlardan yangınla mücadele organizasyonunun etkinliğini sağlayabilmek, yangın müdahale planlarını geliştirebilmek için yılda bir defa yangın tatbikatı düzenlenir. Tatbikat tutanakları İnsan Kaynakları Müdürlüğü tarafından tanzim ve muhafaza edilir.

Acil Tahliye Tatbikatı; Acil durumlarda binanın hızlı ve emniyetli bir şekilde tahliyesini sağlamak amacıyla yılda iki defa Acil Tahliye Tatbikatı yapılır. Tatbikat sonrası tutanak hazırlanıp İSG Kurulunda değerlendirilerek, değerlendirme sonuçlarına göre düzeltici ve önleyici faaliyetler gerçekleştirilmelidir.

Çevre Güvenliği Önlemleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Acil durumlar/ Kazalar; Eğer bir şoför, bir başka kişiye, araca, hayvana, yapıya veya yola yakın bir şeye çarparak hasara veya yaralanmaya sebep olursa aşağıdaki tedbirleri almalıdır.

- Çevre emniyete alınmalıdır.
- Yaralı vb. durumda olan varsa koşulların izin verdiği ölçüde onları tehlike alanı dışına taşımalı, gerekliyse de ilk yardım sağlanmalı.
- Acil servis çağrılmalı.
- Kazayı kolluk kuvvetlerine rapor edin ve onlar gelene kadar ayrılmayın.
- İş sahasındaki, acil durumları/kazaları tesis personeline rapor edin ve onların talimatlarını izleyin.

Çevre Güvenliği Önlemleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- İş alanında alarm çalması durumunda, tesis talimatlarını ve tesis personelinin uyarı ve işaretlerini izleyin.
- Tehlikeli yükleri ilgilendiren durumlarda, taşıma acil durum kartları acil servislere verilir. Mümkün olduğu kadar çabuk firmanızdaki yetkili kişiye bilgi verin, telefon numarası ile birlikte temas kurulacak şahıs, taşıma talimatında belirtilmiştir. Bu yapmış olduğunuz arama, gerekli acil durum planlarını harekete geçirecektir.

İş yerlerinde **yangın tatbikatları** hangi sıklıkla yapılmalıdır?

A. Üç ayda bir defa
B. Altı ayda bir defa
C. İki yılda bir defa
D. Yılda bir defa

DOĞRU
CEVAP D

e-src COM.TR

KSS (Kurumsal Sosyal sorumluluk) kavramı; "İşletmelerin sosyal ve çevresel sorunları kendi işletmeleriyle ilgili eylemlerine ve paydaşlarla ilişkilerine gönüllü olarak entegre ettikleri bir düşünce sürecidir. Kurumsal Sosyal sorumluluk gönüllü olarak ve toplumun iyi olması için kurumsal kaynakları istekli bir şekilde onların kullanımına sunmak ve gönüllü işletme uygulamalarına katılma şeklinde açıklanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi çevre sorunları konusunda işletmelerin ve kişilerin **sosyal sorumlulukları** arasında ***yer almaz?***

A. Çevre hakkında farkındalık sağlamak
B. Çevre sorunlarının çözümüne katkı sağlamak
C. İşletmenin gelirlerini artırmak
D. Atıkları ayrıştırmak

YANLIŞ
CEVAP C

e-src COM.TR

ÇEVRE

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Çevre, genel olarak, bireylerin ve toplumun yaşamını etkileyen dış şartların tümüdür. “Çevre; insanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde bulundukları fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır.

Çevre kavramının kapsamını anlatmak ve bu tanımı açıklamak için şu temel öğelerin altı çizilebilir;

· İnsanla birlikte tüm canlı varlıklar,

· Cansız varlıklar,

· Canlı varlıkların eylemlerini etkileyen ya da etkileyebilecek fiziksel, kimyasal, biyolojik ve toplumsal nitelikteki tüm etkenler.

TRAFİK ve ÇEVRE ETKİSİ

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Günlük yaşantımızda vazgeçilmez bir yere sahip olan taşıt araçları, yaklaşık olarak hava kirlenmesi şikayetlerimizin yarısını meydana getirmektedir. Hava kirletici emisyonlar yoğun trafiğin yaşandığı ana cadde, kavşak ve karayolları etrafında önemli boyutlara ulaşabilmektedir.

Özellikle egzoz gazlarından kaynaklanan partikül madde emisyonları az olmasına rağmen içerdikleri kurşun nedeniyle insan sağlığını ve doğayı tehdit etmeleri açısından önemle incelenmelidir. Araçlardan kaynaklanan bu emisyonlar aracın yaşı, motorun çalışma devri, çalışma sıcaklığı, ortam sıcaklığı, ortam basıncı, yakıt türü ve kalitesi gibi parametrelere bağlıdır. **Açığa çıkan bu emisyonlar nedeniyle meydana gelebilecek olan asitlenme de toprak ve su kaynaklarına etkileri bakımından önemlidir.**

TRAFİK ve ÇEVRE ETKİSİ

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- **Bu emisyonlar havada nem, sıcaklık gibi etkilerle asitleşerek toprak ve su kaynaklarının özelliklerinin değişmesine yol açarlar. Toprakta ve suda meydana gelen bu olumsuzluklar besin zinciri ve hava yoluyla tüm canlıları ve ekolojide meydana gelen değişimlerle de tüm ekosistemi yaşanmaz hale getirebilir.**
- Motorlu taşıt kökenli ağır metal radyoaktif maddelerin buluşmasına karşı alınabilecek **önlemlerin en önemlisi kurşunsuz benzin kullanımına geçilmesi** egzoz emisyonlarının istenen değerlere çekilebilmesi için **katalitik konverter kullanımının teşvik edilmesi**, dizel partikül tutucuların uygulamaya konulması, **LPG gibi alternatif yakıt ve elektrik enerjisinin taşıtlarda kullanımının yaygınlaştırılması, toplu taşımacılığın geliştirilmesi, eski teknolojili araçların bakıma tabi tutulmasıdır.**

Canlılarla etkileşim içinde olan doğal ve fiziksel öğelerden oluşan **dış ortama** ne ad verilir?

A. Çevre
B. Erozyon
C. İklim
D. Atmosfer

DOĞRU CEVAP A

Çevre kirliliğini **önlemek** amacıyla yapılan çalışmalara ne ad verilir?

A. Çevre koruma
B. Çevre düzeni
C. Çevre hakkı
D. Çevre tanıtımı

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdaki faaliyetlerden hangisi çevre kirliliğini önleyici tedbirler arasında ***yer almaz?***

A. Kısa mesafelere yaya olarak gidilmesi
B. Tehlikeli eğimli yollarda motorun durdurulması
C. Mümkün olduğunca toplu taşıma araçlarının kullanılması
D. Trafiği yoğun olmayan yolların kullanılması

YANLIŞ
CEVAP B

esrc COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi çevre kirliliğini önleme açısından **olumlu** bir davranıştır?

A. Aracın uygun viteste kullanılması
B. Araca aşırı yük ve yolcu alınması
C. Aracın normalden yüksek sürülmesi
D. Aracın gereksiz yere rölantide çalıştırılması

DOĞRU
CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi çevreye duyarlı sürücü davranışlarından biri ***değildir?***

A. Araç bakımlarını düzenli bir şekilde yapmak
B. Toplu ulaşım araçlarını kullanmak
C. Kurşun oranı yüksek yakıt kullanmak
D. Ani duruş ve kalkışlardan kaçınmak

YANLIŞ
CEVAP C

e-src COM.TR

Aşağıda belirtilen davranışlardan hangisinin çevreye **olumlu etkisi** vardır?

A. Araç bakımlarını düzenli bir şekilde yapmak
B. Aracı sadece arıza yaptığında servise götürmek
C. Egzoz ölçümünü yaptırmamak
D. Aracı yüksek hızda kullanmak

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Asit yağmuru, asidik kimyasalların yağmur, kar, sis, çiy veya kuru parçacıklar hâlinde yeryüzüne düşmesine verilen isimdir.
Atmosfere yayılan kükürt dioksit, azot dioksit ve karbondioksit gazlarının kimyasal dönüşümlerden geçtikten sonra bulutlardaki su damlacıkları tarafından emilmesi ile oluşur. Daha sonra bu damlacıklar yeryüzüne yağmur, kar gibi yollarla düşerler. Bu, toprağın asitlik miktarını artırır ve tatlı su kaynaklarının kimyasal dengesini bozar.
Asit yağmuru akarsuların zehirlenmesi ve yüksek irtifalardaki ormanların zarar görmesinin başlıca sebeplerindendir.
Daha çok Endüstriyel faaliyetlerin ve enerji tüketiminin fazla olduğu Çin, ABD, Rusya gibi ülkelerde görülür.

Aşağıdakilerden hangisi **asit yağmurlarının oluşumuna** yol açabilir?

A. Gürültü kirliliği
B. Aşırı yağışlar
C. Buzulların erimesi
D. Kimyasal üretim

DOĞRU
CEVAP D

e-src COM.TR

Atık Ayrıştırma Neden Önemlidir?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İnsanların faaliyetleri sonucunda kullanım süresi bitmiş ve artık doğa için zararlı hale gelmiş olan her çeşit maddeye **atık** denir. Karton, cam, metal, plastik gibi tüm maddeler atık olarak sınıflandırılır ve bu atıkların doğaya zarar vermesini engellemek ve yeniden değerlendirilmesi ancak geri dönüşüm ile sağlanır.

Atık ayrıştırma ile sağlanan geri dönüşüm, yeniden değerlendirilmesi mümkün olan atıkların işleme tabi tutularak yeni bir hammaddeye dönüştürülmesidir. Bu süreçte amaç dünyadaki kaynakların aşırı kullanımını önlemek ve atık çöp miktarının azaltmaktır.

Çevre kirliliğine yol açan maddelere ne ad verilir?

A. Atık madde
B. Patlayıcı madde
C. Yanıcı madde
D. Yakıcı madde

DOĞRU
CEVAP A

Aşağıdakilerden hangisi çevre sorunlarıyla ilgili olarak işletmelerin ve kişilerin **sosyal sorumlulukları** arasında **yer alır?**

A. Çevreyi korumamak
B. Atıkları ayrıştırmak
C. Doğal kaynakları yok etmek
D. Çevre bilincine aykırı üretim yapmak

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

Gürültü Kirliliği

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Gürültü kirliliği veya diğer adıyla ses kirliliği, insan veya hayvan yaşamını olumsuz etkileyen, dengesini bozan her türlü insan, hayvan ya da makine kaynaklı ses oluşumudur. Gürültü kirliliğinin en yaygın biçimlerinden biri, özellikle motorlu araçların neden olduğu kirliliktir.

Dünya çapında en yaygın gürültü türü **ulaşım sistemlerin**den kaynaklanır.

Gürültü Kirliliği

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İnsan sağlığına etkileri

Gürültünün insan sağlığı üzerindeki etkileri hem sağlıksal hem davranışsal yönde ortaya çıkabilir. Genel olarak, gürültü olarak adlandırılan her türlü ses insan sağlığını fizyolojik ve psikolojik olarak etkiler. İstenmeyen bu sesler **sinir, saldırganlık, hipertansiyon, yüksek stres, kulak çınlaması ya da kulak uğuldaması, duyma kaybı, uyku bozuklukları** gibi pek çok sonuç doğurabilir.

Bu sonuçlar içinde, stres ve hipertansiyon ciddi sağlık sorunlarına kapı açabilirken, kulak çınlamaları ve uğuldamaları unutkanlığa, ciddi ruhsal bunalımlara ve kimi zaman panik ataklara neden olabilir.

Aşağıdakilerden hangisi, **gürültünün** insanlar üzerindeki **olumsuz** etkilerinden biri ***değildir?***

A. İşitme bozukluğu
B. Algılama güçlüğü
C. Verimliliğin azalması
D. Konsantrasyonun artması

YANLIŞ
CEVAP D

Aşağıdakilerin hangisi gürültünün verdiği zararlar arasında ***yer almaz?***

A. Dikkatin dağılması
B. Ruh ve beden sağlığının bozulması
C. Yanıkların meydana gelmesi
D. İş veriminin düşmesi

YANLIŞ
CEVAP C

e-src COM.TR

Yüksek şiddetli **gürültüye** maruz kalan kişide aşağıdakilerden hangisi oluşur?

A. Göz kızarıklığı
B. Mide krampı
C. Konuşma zorluğu
D. İşitme kaybı

DOĞRU CEVAP D

e-src COM.TR

Egzoz Emisyon Ölçümü

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- **Egzoz emisyon ölçümü ile motorlu taşıtların trafikteyken atmosfere yaydıkları gaz miktarının belirlenen sınırlar içerisinde olup olmadığı kontrol edilir.**
- Emisyon ölçümü sırasında iki zararlı gazın, yani hidrokarbonların ve karbon monoksitin egzozdan çıkış seviyesine odaklanılır.
- Test boyunca egzoz gazı salınım değerleri, araç hem rölantideyken hem de yüksek devirde çalışırken ölçülür.

Egzoz emisyon ölçümünün yapılması, araçların **çevreye verdiği zararlardan** hangisini önlemeye yönelik bir uygulamadır?

A. Gürültü kirliliğini
B. Hava kirliliğini
C. Su kirliliğini
D. Görüntü kirliliğini

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

01.7- Müşteri İlişkileri Yönetimi

Kalite ve Müşteri Memnuniyeti

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Kalite; Bir mal veya hizmetin belirli ihtiyaçları karşılayabilme yeteneklerini ortaya koyan özelliklerin tamamıdır. Kısaca ürünün veya hizmetin beklentilere cevap verebilme yeteneğidir.

Müşteri Memnuniyeti: Müşterilerin beklenti, istek, şikâyet ve önerilerinin ürün veya hizmet sağlayıcılar tarafından karşılanma düzeyi hakkındaki fikrine denir. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki "Müşteri Memnuniyeti=Kalite"dir. Kalite, ürün veya hizmetin müşteri şartları ile ne derecede uyuştuğunu gösterir. Yani müşteri, ürün veya hizmeti istediği şartlarda alabiliyor mu, ne derece karşılanıyor. Bu da şu ifadeyi karşımıza çıkarmaktadır; Herkesin kalite ölçütü farklıdır ve kalite lüksü veya pahalı olanı göstermez.

Müşteri İlişkileri Yönetimi ve Temel Başarı Prensipleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- Ulaşılabilir olun
- Müşterilerinizi önemseyin
- Müşterilerinizi dinleyin ve onlarla empati kurun
- Kişisel bir müşteri deneyimi sunun
- Dürüst ve açık olun
- Ürününüzü iyi tanıyın ve tanıtın. Müşteriniz alacağı ürünü ne kadar iyi bilirse o kadar memnun olur.
- (Müşteri sorularını) sorunları hızlıca çözün
- Takım olarak çalışın
- Müşterilerinize karşı sabırlı olun

Müşteri İlişkileri Yönetimi ve Temel Başarı Prensipleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

- Karşı tarafa her zaman doğru bilgiyi vermelisiniz
- Aktif bir şekilde yardımcı olmaya çalışın
- Mümkün olduğunca bilgi verin.
- Karşı tarafın sözünü kesmeyin.
- Gereken durumlarda özür dileyin.
- Çalışanlarınızı bu konuda bilgilendirin.
- Her zaman ve her yerde dinleyin

Aşağıdakilerden hangisi müşterilere **kaliteli hizmet sunma** kriterlerinden biridir?

A. Personelin müşteriye karşı güler yüzlülüğü ve ilgisi
B. Firmanın depo sayısının çokluğu
C. Firmadaki araç sayısının çokluğu
D. Firmanın kuruluş tarihi

DOĞRU
CEVAP A

e-src COM.TR

Müşteri ilişkilerinde aşağıdakilerden hangisinin yapılması ***yanlıştır?***

A. Şikâyetleri yazılı olarak bildirmelerini istemek
B. Şikâyetleri dikkate almak
C. Şikâyet olabilecek bütün konulara önem vermek
D. Yolcuların şikâyetlerini kendilerinin çözmesini beklemek

YANLIŞ
CEVAP D

e-src COM.TR

Müşteri ilişkilerinde aşağıdakilerden hangisinin yapılması ***yanlıştır?***

A. Şikâyetleri yazılı olarak bildirmelerini istemek
B. Şikâyetleri göz ardı etmemek
C. Hiçbir konuyu önemsiz diye dışlamamak
D. Hepsi

DOĞRU
CEVAP D

Müşteri memnuniyetiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi ***söylenemez?***

A. Müşteriye güler yüzlü davranılmasıdır
B. Müşterinin, aldığı hizmetten memnun kalmasının sağlanmasıdır
C. Büyük firmalar için müşteri memnuniyeti önemli değildir
D. Müşterinin ihtiyacının giderilmesidir

YANLIŞ
CEVAP C

esrc COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi, kalite ve müşteri memnuniyeti açısından önemli ***değildir?***

A. Müşterilere ürün hakkında bilgi verilmesi
B. Müşterinin ekonomik gücünün yüksek olması
C. Müşterinin isteklerinin karşılanması
D. Müşteri hizmetlerinin kaliteli olması

YANLIŞ
CEVAP B

esrc COM.TR

Müşteri memnuniyeti sağlamanın **en önemli şartı** aşağıdakilerden hangisidir?

A. Çalışanların normal çalışma süresinden daha uzun süre çalıştırılması
B. Çalışanların haklarını koruyarak işletmenin sürekli geliştirilmesi
C. Müşterilerin istek ve şikâyetlerinin dikkate alınmaması
D. Satışların fazla olmasını önemseyerek kalitenin ikinci plana atılması

DOĞRU
CEVAP B

esrc COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

01.8- Hizmet Sözleşmeleri

İş Hukuku - Temel Tanımlar

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İşçi

İşveren ile kurduğu bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan kişi işçidir. İşçi gerçek kişidir. *4857 sayılı İş Kanununda bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye* ***işçi*** *denir.”* şeklinde tanımlamıştır.

İş Hukuku - Temel Tanımlar

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İşveren

Bir iş sözleşmesi uyarınca işçi çalıştıran taraf işverendir. İşveren gerçek veya tüzel kişi olabileceği gibi tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar da olabilir. Kanunda **işveren,** işçi çalıştıran **gerçek veya tüzel** kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar olarak tanımlanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, **bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye** verilen addır?

A. İşveren
B. İşveren vekili
C. İşçi
D. Memur

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

İş veren ve çalışan arasında imzalanan **iş sözleşmesine göre iş yapan kişiye** ne ad verilir?

A. Tüccar
B. İşveren
C. İşçi
D. Esnaf

DOĞRU
CEVAP C

Aşağıdakilerden hangisi, **bir hizmet sözleşmesine dayanarak işçi çalıştıran** gerçek ve tüzel kişilere verilen addır?

A. Dernek
B. Vakıf
C. İşveren
D. İş alan

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Fesih, sözleşmenin taraflarından birinin sözleşmeyi sona erdirmeye yönelik irade açıklamasıdır. Fesih de geleceğe yönelik olarak sonuç doğurur. Fesih beyanının karşı tarafa ulaşması gerekir. Fesih beyanının karşı tarafa ulaşmasından sonra ise, bu beyandan dönülemez. Bunun için karşı tarafın muvafakati gerekir. Bildirimin yazılı ve imza karşılığında yapılması gerekir (İş Kanunu md.109). Sözleşmeyi fesih yetkisi, sözleşmenin tarafları, kanuni temsilcileri ve buna yönelik yetkileri varsa, işveren vekiline aittir. İş hukukunda fesih, süreli fesih ve haklı nedenle derhal fesih olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Süreli fesihte, sözleşme fesih beyanının yapıldığı değil, bildirim süresinin sonunda ortadan kalkar. Haklı nedenle derhal fesihte ise böyle bir süre yoktur. Sözleşme, fesih beyanının yapılmasıyla ortadan kalkar.
Süreli fesih, yalnızca belirsiz süreli iş sözleşmelerinde geçerli iken; haklı nedenle derhal fesih, hem belirsiz hem de belirli süreli iş sözleşmelerinde uygulanabilir. Haklı nedenle derhal fesihte mutlaka kanunun aradığı haklı sebeplerden birinin mevcut olması gerekir. Oysa süreli fesihte kural olarak sözleşmeyi fesheden tarafın herhangi bir gerekçe göstermesine, haklı bir sebebe dayanmasına gerek yoktur. Ancak iş güvencesinin kapsamına giren işçiler açısından işverenin iş sözleşmesini feshederken geçerli bir nedene dayanması gerekir.

Hizmet sözleşmesinin karşı tarafa herhangi bir **bildirimde bulunmadan sona erdirilmesi** ifadesi aşağıdakilerden hangisidir?

A. İhbar
B. Fesih
C. Sözleşme
D. Grev

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR